

Személyes megjelenésre idézés adóügyekben. (2012.08.15)

Adóügyekben szinte mindig sor kerül személyes megjelenésre idézésre. Kérdésként merül fel, hogy megjelenhet-e a képviselő az idézett személy helyett? A kérdés megválaszolásához tudnunk kell, hogy az adózót saját ügyében ügyfélként, más ügyében nyilatkozat tételre, vagy más ügyében tanúként idézték-e. Az adóhatóság jogszabályi háttérként mindig az Art. 122. paragrafusára hivatkozik.

Ha az adóhatóság az adózót más ügyében (vele szerződéses kapcsolatban lévő) nyilatkozat tételre vagy tanúként idézi, akkor az adózó köteles személyesen megjelenni. Helyette képviselője nem járhat el. Ez esetben teljesülnek az Art. 122.§ -ban foglaltak: adózó személyes megjelenése szükséges. Más a helyzet, ha adóhatóság felhívja az adózót, hogy saját ügyében ügyfélként jelenjen meg. Az Art. 7.§ (1) bekezdésére, miszerint ha az adózó az adóhatóság előtt nem kíván személyesen eljárni, akkor képviselője gondoskodhat. Gyakran előfordul – bár nem minden esetben -, hogy az adóhatóság nem fogadja el a képviselő személyes megjelenését, és ragaszkodnak ahhoz, hogy az ügyfélként idézett csak személyesen jelenhet meg, képviselője útján nem. Ez az adóhatósági gyakorlat ellentétes az Art. 122.§ -ában foglaltakkal, mert ilyen esetben az adózó személyes megjelenése nem szükséges, csak lehetséges. A Ket. 40.§ (1) bekezdése szerint „*Ha jogszabály nem írja elő az ügyfél személyes eljárását, helyette törvényes képviselője, vagy meghatalmazottja (...) eljárhat.*” Tehát törvénynek kell előírni az ügyfél személyes eljárását. Idézet Dr. Kilényi Géza professzor Ket. -hez fűzött kommentárjából: „*Vannak olyan eljárások, amelyekben az ügyfél csak személyesen járhat el, képviselője útján nem (ilyen pl. a házasságkötési eljárás). Ezt az adott ügykategóriára vonatkozó jogszabály mondja ki. Ilyen jogszabályi rendelkezés hiányában az ügyfél dönthet úgy, hogy őt meghatalmazottja képviselje az eljárásban*”. Nincs olyan jogszabály, amelyik kötelezően előírná, hogy adóügyben az ügyfél (!) csak személyesen járhat el.

Art. 122.§ (1) bekezdés: „*Akinek az eljárás során a személyes meghallgatása szükséges, a székhelyéhez, telephelyéhez, lakóhelyéhez legközelebb eső hivatali helységbe, illetve az adóhatóság székhelyére idézhető.*”

A szükséges szó szinonimái: nélkülözhetetlen, létfontosságú, elengedhetetlen, pótolhatatlan, szükségszerű. Az eljárás során az adózó csak az Art. 48.§ (1) bekezdése szerint kötelezhető nyilatkozattételre, illetve a Ket. 53. paragrafusa szerint tanúként megjelenésre. Ket. 53.§ (2) bekezdés „*A tanúként megidézett személy köteles a meghallgatása végett megjelenni...*” A nyilatkozattételre kötelezett adózót a tanú jogállása illeti meg. Az ügyfél Ket. 51.§ (1) bekezdése szerinti nyilatkozattétele viszont csak lehetséges, de nem kötelező, nem lehet szükséges. A Ket. 51.§ (1) bekezdése alapján az adóhatóság csak felhívhatja az adózót nyilatkozattételre, de arra nem kötelezheti. Ügyfélként az adózónak nyilatkozat tételi joga és nem kötelezettsége van.

Ket. 51.§ (1) bekezdése „Az ügyfélnek joga van ahhoz, hogy az eljárás során írásban vagy szóban nyilatkozatot tegyen, vagy a nyilatkozattételt megtagadja.”

Mivel az Art. 7.§ (1) bekezdése nemhogy nem írja elő az ügyfél személyes eljárását, hanem mentesíti is ez alóli kötelezettsége alól képviselő meghatalmazása esetén.

Ezért írja elő a Ket. 40.§ (7) bekezdése, hogy a személyes megjelenésre szóló idézés megidézett részére történő kézbesítésével egyidejűleg a képviselőt is értesíteni kell. Így tud élni az ügyfél az Art. 7.§ (1) bekezdésben, a Ket. 40.§ (1) bekezdésében biztosított törvényes jogával: az ügyfél dönthet úgy, hogy helyette képviselője is eljárhat. Megalapozatlan az az adóhatósági álláspont, hogy adózó megsérti az együttműködési kötelezettségét, ha nem személyesen jelenik meg. Együttműködési kötelezettségének azzal tesz eleget, hogy az idézésre képviselője megjelenik. Az adózónak nyilatkozattételi joga és nem kötelezettsége van. Nem jelenti az együttműködési kötelezettség megsértését, ha az ügyfél él törvényi jogával.

Tapasztalatom szerint, aki a saját ügyében szakértő képviselő (adótanácsadó, okleveles adószakértő) nélkül jár el, az nehezen tudja megállapítani, hogy eljárásjogi szempontból mely adóhatósági végzés tartalmaz jogszerű kérést és melyik nem.

Angyal József okleveles adószakértő , (06-209-429-386) , www.angyalado.hu